

Republika Slovenija
Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo

Uveljavljanje koncepta VŽU v VŠ v mednarodnem postoru

Evropske reference

Bolonjski proces 1999

VŽU v reformi VŠ

Lizbonska strategija 2000

pomen VŽU v Lizbonski strategiji

Memorandum o VŽU 2000

šest ključnih sporočil:

- 1) nove temeljne spretnosti za vse
- 2) večja vlaganja v človeške vire
- 3) inovacije v poučevanju in učenju
 - 4) vrednotenje učenja
- 5) premislek o usmerjanju in svetovanju
 - 6) pripeljimo učenje bliže domu

Evropska referenčna raven 2003

12,5% odrasle populacije v VŽU

Priznavanje neformalnega in priložnostnega učenja 2004

skupna evropska načela

Ključne kompetence za VŽU 2006

- 1) sporazumevanje v maternem jeziku;
- 2) sporazumevanje v tujih jezikih;
- 3) matematična kompetenca ter osnovne kompetence v znanosti in tehnologiji;
 - 4) digitalna pismenost;
 - 5) učenje učenja;
- 6) socialne in državljanske kompetence;
- 7) samoiniciativnost in podjetnost ter
- 8) kulturna zavest in izražanje

Evropsko ogrodje kvalifikacij za VŽU 2008

navedba učnih zidov (znanje, spretnosti, kompetence) za 8 ravni ogrodja

Evropske reference

Ministrski komunikacije, poročila o napredku v okviru bolonjskega procesa

Leuvenski komunikacije

Vseživljenjsko učenje

10. Širšo udeležnost bomo dosegli tudi s pomočjo vseživljenjskega učenja kot integralnega dela naših izobraževalnih sistemov. Vseživljenjsko učenje podleže načelu javne odgovornosti. Zagotovljena bo dostopnost, kakovost ponudbe in transparentnost informacij. Vseživljenjsko učenje vključuje doseganje kvalifikacij, razširjanje znanja in razumevanja, pridobivanje novih veščin in kompetenc ali obogatitev osebne rasti. Vseživljenjsko učenje pomeni, da se kvalifikacije lahko doseže po fleksibilnih učnih poteh, vključno z izrednim študijem, pa tudi na podlagi dela.
11. Udejanjanje politik vseživljenjskega učenja zahteva trdno partnerstvo med javnimi oblastmi, visokošolskimi ustanovami, študenti, delodajalci in zaposlenimi. Listina evropskih univerz o vseživljenjskem učenju, ki jo je razvila Evropska zveza univerz, ponuja koristen prispevek za opredeljevanje takšnih partnerstev. Uspešne politike vseživljenjskega učenja bodo vključevale temeljna načela in postopke za priznavanje poprejšnjega učenja na podlagi učnih izidov in ne glede na to, ali so bile znanje, veščine in kompetence pridobljene po formalnih, neformalnih ali priložnostnih poteh učenja. Vseživljenjsko učenje bodo podpirale ustrezne organizacijske strukture in financiranje. Vseživljenjsko učenje, ki ga podpirajo nacionalne politike, mora prevevati institucionalno prakso visokošolskih ustanov.
12. Razvoj nacionalnih kvalifikacijskih ogrodij je pomemben korak k udejanjanju vseživljenjskega učenja. Do leta 2012 jih nameravamo uresničiti in pripraviti za samooverovitev v razmerju do splošnega Ogrodja kvalifikacij za evropski visokošolski prostor. To bo zahtevalo nenehno koordinacijo na ravni EVP ter v razmerju do Evropskega kvalifikacijskega ogrodja za vseživljenjsko učenje. Glede na nacionalni kontekst so lahko sredstvo za širitev dostopa do visokega šolstva tudi vmesne kvalifikacije znotraj prvega cikla.

Evropske reference

Evropska univerzitetna listina o VŽU

European Universities commit to...

1. Embedding concepts of widening access & LLL in their strategies
2. Providing education & learning to a diversified student population
3. Adapting study programmes to enhance widening participation
4. Providing appropriate guidance & counselling service
5. Recognising prior learning
6. Embracing LLL in quality culture
7. Strengthening the research/teaching links in a perspective of LLL
8. Consolidating Bologna reforms designed to promote flexible learning environments
9. Developing partnerships at all levels to provide relevant programmes
10. Acting as role models of LLL institutions

Evropske prakse

BeFlex projekt 2007

<http://www.eucen.org/BeFlex/index.html>

Pat Davies, EUCEN

University Lifelong Learning (ULLL) or
Lifelong Learning Universities (LLU)?

Does your university have a LLL policy / strategy?

- 54% yes
- 25 % 'in preparation'
- 19% no

How are the curriculum, the services and the management of ULLL organised?

4 models:

- Separated
- Strong integration
- Weak integration
- Hybrid integration

Evropske prakse

Pat Davies, EUCEN

Separated model: traditional model for teaching

- young people in academic (state) diploma programmes (now BMD), uninterrupted, full-time, day-time
- adults in special courses, non accredited, university diplomas, evenings or weekends, part time

A strong integration model: BMD reform

- more professional orientation as well as academic study in all/most programmes
- mixed groups – adults, young
- possibility to study selected units/credits, part of a diploma
- intermediate awards (certificates etc.)
- delivery and pedagogy integrated: blended learning for all and timing flexible for all

A week integration model: BMD reform and separate diplomas

- customised for special (small) groups
- new special masters (lots of them)
- new special bachelors (a few at present)
- credit-rating of short courses
- pedagogy more active and professionally oriented

Nacionalne zakonodajne podlage

ZVŠ 2004

33a. člen

(študijski programi za izpopolnjevanje)

Študijski programi za izpopolnjevanje so oblika vseživljenjskega učenja, in so namenjeni predvsem za izpopolnjevanje, dopolnjevanje, poglobljanje in posodabljanje znanja.

Poleg programov iz prejšnjega odstavka visokošolski zavodi lahko organizirajo tudi različne oblike neformalnega učenja, na primer tečaje, poletne šole, programe usposabljanja in podobno, če to ne vpliva na izvajanje študijskih programov za pridobitev izobrazbe.

35a. člen

(sestavine študijskih programov za izpopolnjevanje)

Obvezne sestavine študijskih programov za izpopolnjevanje so:

- splošni podatki o programu (ime, vrsta, trajanje),
- opredelitev temeljnih ciljev programa oziroma splošnih ter predmetno-specifičnih kompetenc, ki se s programom pridobijo,
- predmetnik s kreditnim ovrednotenjem študijskih obveznosti po ECTS in opredelitvijo deleža izbirnosti v programu,
- pogoji za vpis in merila za izbiro ob omejitvi vpisa,
- merila za priznavanje znanja in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v program,
- načini ocenjevanja,
- pogoji za napredovanje po programu,
- način izvajanja študija,
- pogoji za dokončanje študija.

Študijski programi za izpopolnjevanje imajo lahko tudi druge sestavine, določene s statutom visokošolskega zavoda.

49. člen

(naloge Sveta)

- določi merila za priznavanje znanja in sposobnosti, pridobljenih pred vpisom v program

Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov

9. člen

(merila za priznavanje znanja in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v program)

Visokošolski zavod kandidatom priznava pridobljeno znanje, usposobljenost ali zmožnosti, ki po vsebini in zahtevnosti v celoti ali deloma ustrezajo splošnim oziroma predmetnospecifičnim kompetencam, določenim s posameznim študijskim programom.

Priznava se znanje, usposobljenost ali zmožnosti, pridobljene s formalnim, neformalnim ali izkustvenim učenjem.

Pri priznavanju se:

- upoštevajo spričevala in druge listine (priznavanje »netipičnih spričeval«, portfolijo, listine o končanih tečajih in drugih oblikah izobraževanja),
- ocenjujejo izdelki, storitve, objave in druga avtorska dela študentov (možnost opravljanja študijskih obveznosti – npr. izpitov, kolokvijev ipd. – z ocenjevanjem izdelkov, npr. projektov, izumov, patentov, ki jih je študent izdelal pred vpisom),
- - ocenjuje znanje, ki si ga je študent pridobil s samoizobraževanjem ali z izkustvenim učenjem (možnost opravljanja študijskih obveznosti – npr. izpitov, kolokvijev ipd. – brez udeležbe na predavanjih, vajah, seminarjih),
- - upoštevajo ustrezne delovne izkušnje (npr. priznavanje praktičnega usposabljanja in drugih učnih enot programa, ki temeljijo na delovni praksi in izkušnjah).

Priznano znanje, usposobljenost ali zmožnosti se lahko upoštevajo kot pogoj za vpis, če ta ni določen z zakonom, kot merilo za izbiro ob omejitvi vpisa ali kot opravljena študijska obveznost. Če se znanje, usposobljenost ali zmožnost prizna kot opravljena študijska obveznost, jo je treba ovrednotiti po merilih za kreditno vrednotenje študijskih programov po ECTS.

Na podlagi meril za priznavanje visokošolski zavod obravnava individualne dokumentirane vloge študentov v skladu z določbami statuta.

Nekaj vprašanj za razpravo

- Lizbonska strategija poudarja ekonomski vidik uvajanja VŽU v VŠ: ekonomija znanja, konkurenčnost Evrope, dvig izobrazbene ravni prebivalstva in usposabljanje delovne sile.

Bolonjski proces poudarja socialni vidik uvajanja VŽU v VŠ: širitev dostopa do VŠ, zlasti za manj zastopane družbene skupine, pomen VŽU za razvoj posameznika, fleksibilnost učnih poti.

Kateri so razlogi za uvajanje ponudbe VŽU na slovenske univerze?

- Za ustrezno izvajanje VŽU je potrebno usposobiti zaposlene na visokošolskih zavodih.

Kakšne oblike usposabljanj so potrebne? Kdo naj bo odgovoren za izvedbo usposabljanj?

- Z uvajanjem VŽU v VŠ je povezano tudi priznavanje predhodno pridobljenih kompetenc. Oblikovati je potrebno celovit sistem z merili za vrednotenje, postopki za preverjanje (izpiti, intervjuji ...), telesi za preverjanje in potrjevanje (komisije, ...), standardizirano obliko dokumentacije (portfolio, ...), postopki informiranja in svetovanja kandidatom

Na kateri ravni naj leži odgovornost za oblikovanje / izvajanje posameznih elementov sistema? Na ravni študijskega programa (nosilci predmetov ...), na ravni fakultete ali univerze (disciplinarne skupine, univerzitetne komisije / službe ...) ali na ravni sistema (neodvisne ekspertne skupine z zunanjimi člani, meduniverzitetne skupine / komisije ...)?